

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2017 r.

Pozycja 169

POSTANOWIENIE

z dnia 22 czerwca 2017 r.

Sygn. akt Ts 11/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.P. w sprawie zgodności:

art. 63 ust. 3 oraz art. 62 ust. 2 z dnia 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224) z art. 5, art. 30, oraz art. 31 ust. 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z dnia 13 stycznia (data nadania) pełnomocnik R.P. (dalej: skarżący) domaga się stwierdzenia, że art. 62 ust. 2 oraz art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224; dalej u.p.n.) w zakresie „ziela konopi”, są niezgodne z art. 5, art. 30 oraz art. 31 ust. 1 i 3 Konstytucji. W uzasadnieniu skargi przywołano też niewskazany w jej *petitum* art. 53 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Skarga została złożona w związku z następującym stanem faktycznym. Wyrokiem Sądu Rejonowego w N. (ze stycznia 2015 r.; dalej: wyrok Sądu Rejonowego) skarżący został uznany za winnego m.in. popełnienia czynów – prowadzenia hodowli ziela konopi innych niż włókniste w ilości 80 krzewów, pozwalających na wytworzenie znacznej ilości środków odurzających, tzn. 1064,39 grama tego ziela, co jest przestępstwem z art. 63 ust. 3 u.p.n., oraz posiadania znacznych ilości środków odurzających w postaci 2015,14 grama netto ziela konopi innych niż włókniste, co stanowi przestępstwo z art. 62 ust. 2 u.p.n. W wyniku wniesionej apelacji Sąd Okręgowy w N. wyrokiem z listopada 2015 r.; dalej: wyrok Sądu Okręgowego) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego. 17 lutego 2016 r. obrońca skazanego wniósł kasację od wyroku Sądu Okręgowego, która została oddalona postanowieniem Sądu Najwyższego z października 2016 r. jako oczywiście bezzasadna, dalej: postanowienie Sądu Najwyższego).

W przedstawionej skardze skarżący zarzuca, że art. 62 ust. 2 oraz art. 63 ust. 3 u.p.n. wyłączają możliwość wolnego wyboru jednostki co do sposobu życia, wyznawanego

światopoglądu, religii oraz sposobów jej uzewnętrzniania przez uprawianie kultu oraz ograniczają wolność „wprowadzania do swojego organizmu dowolnych darów natury/Boga (w zależności od światopoglądu)”, jakim jest ziele konopi, pod pretekstem ochrony bezpieczeństwa, porządku i moralności publicznej. Skarżący wskazuje, że wskutek zakazu uprawy oraz używania ziela konopi nie może odprawić rytuału religijnego, jakim jest palenie marihuany w religii rastafariańskiej, której jest wyznawcą. Autor skargi nie znajduje uzasadnienia dla ograniczenia prawa do korzystania z darów natury, jakim jest ziele konopi, w sposób nieskrępowany.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 1 lutego 2017 r. skarżący został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi przez: wskazanie ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; udokumentowanie daty doręczenia tego orzeczenia; wyjaśnienie, jakie konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego – wyrażone w art. 5, art. 30, art. 31 ust. 1 i 3 Konstytucji – zostały naruszone i określenie sposobu tego naruszenia; nadesłanie odpisów oraz kopii orzeczeń potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, a także wskazanie adresu skarżącego.

W piśmie z 20 lutego 2017 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego odniósł się do powyższego zarządzenia. Jako ostateczne orzeczenie w sprawie wskazał postanowienie Sądu Najwyższego, nadesłał jego odpis i kopie oraz udokumentował datę otrzymania tego postanowienia. Załączył również odpisy i kopie: pisma z Sądu Najwyższego z października 2016 r., wyroków Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego oraz wskazał adres skarżącego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o TK.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo na zasadach określonych w ustawie wnieść skargę w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Stosownie do art. 77 ust. 1 ustawy o TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

3. W *petitum* skargi zarzucono, że dwa przepisy prawa karnego materialnego, które stanowią kolejno: „Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1 [posiadanie wbrew przepisom ustawy środków odurzających lub substancji psychotropowych], jest znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10” (art. 62 ust. 2 u.p.n.) oraz „Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1 [uprawianie wbrew przepisom ustawy, maku, z wyjątkiem maku niskomorfijnowego, konopi, z wyjątkiem konopi włóknistych lub drzew koki] jest uprawa mogąca dostarczyć znacznej ilości słomy makowej, liści koki, żywicy lub ziela konopi innych niż włók-

niste, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8” (art. 63 ust. 3 u.p.n.) – są niezgodne z art. 5, art. 30, art. 31 ust. 1 i 2 Konstytucji, gdyż uniemożliwiają skarżącemu nieskrępowane korzystanie z darów natury poprzez uprawianie i posiadanie ziela konopi.

4. Biorąc pod uwagę treść przedstawionych w skardze zarzutów, Trybunał stwierdza, że skarżący nieprawidłowo wskazał postanowienie Sądu Najwyższego z października 2016 r. jako ostateczne orzeczenie (w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji) w sprawie, w związku z którą wniósł skargę konstytucyjną. W oparciu o załączone do skargi orzeczenia Trybunał ustalił bowiem, że zaskarżone przepisy u.p.n. są podstawą: wyroku Sądu Rejonowego oraz wyroku Sądu Okręgowego. W konsekwencji, zgodnie z obowiązującą zasadą dwuinstancyjności postępowania sądowego, za rozstrzygnięcie ostatecznie kształtujące sytuację prawną skarżącego w zakresie wskazanego przedmiotu zaskarżenia, tj. art. 62 ust. 2 oraz art. 63 ust. 3 u.p.n., należy uznać wyrok sądu drugiej instancji, tj. Sądu Okręgowego. Trybunał przypomina też, że skarżący przed wniesieniem skargi jest zobowiązany do wykorzystania zwykłych środków zaskarżenia, przysługujących mu w ramach drogi prawnej (zob. postanowienie TK z 8 lipca 2015 r., sygn. Ts 88/14, OTK ZU nr 5/B/2015, poz. 457). Jeżeli orzeczenie, z którym skarżący wiąże naruszenie swoich praw, stało się prawomocne, to ani Konstytucja, ani ustawa o TK nie nakładają na skarżącego obowiązku uruchomienia środków o charakterze nadzwyczajnym, jakim jest kasacja (zob. postanowienie TK z 19 kwietnia 2016 r., sygn. Ts 246/15, OTK ZU nr B/2016, poz. 348).

4.1. Następstwem nieprawidłowego określenia ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji było przekroczenie trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 ustawy o TK). Skoro przedmiotem zaskarżenia w rozpatrywanej sprawie są przepisy u.p.n., na podstawie których zostało wydane orzeczenie merytoryczne, to termin do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął bieg od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z listopada 2015 r. Natomiast skarżący wniósł rozpatrywaną skargę konstytucyjną dopiero 13 stycznia 2017 r. (data nadania), a zatem ze znacznym przekroczeniem ustawowego terminu.

4.2. Mając powyższe na uwadze, Trybunał stwierdza, że nieprawidłowe określenie ostatecznego orzeczenia i wniesienie skargi po terminie – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 ustawy o TK – stanowią samoistną podstawę odmowy nadania rozpatrywanej skardze dalszego biegu.

5. Trybunał przypomina również, że zakwestionowana w skardze zasadność zakazu uprawy i posiadania ziela konopi innych niż włókniste oraz wyrażone wątpliwości co do legalności tego ograniczenia w świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji to zagadnienia, które były już przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego. W wyroku z 4 listopada 2014 r. (sygn. SK 55/13 OTK ZU nr 10A/2014, poz. 111) Trybunał stwierdził zgodność przepisów penalizujących zakaz uprawy oraz posiadania ziela konopi innych niż włókniste (art. 62 ust. 1 oraz art. 63 ust. 1 u.p.n.) z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, oraz wskazał (m.in.) celowość takiego zakazu ze względu na ochronę zdrowia i życia.

6. W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK, postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.